

OBSAH

A. KAPITALISMUS

I. ODBOBÍ TĚŠÍNSKÉ KOMORY 1839—1905

1. Počátky a rozvoj kapitalistických výrobních sil v Třineckých železárnách 1839—1872 13
Založení železáren v Třinci 13
Surovinová základna 14
Místo Třineckých železáren mezi těšínskými hutěmi v procesu průmyslové revoluce 16
První provozy, jejich zařízení, výroba 18
Ekonomické výsledky 20
Vliv závodu na Třinec a okolí. Původ a stav třineckých pracujících 21
Pracovní podmínky 24
Mzdové poměry 25
Poměr zdravotní a sociální 26
Poměry bytové 27
Společenský život 28
2. Vývoj třineckého závodu za krize v 70. letech (1873—1877) 29
Dovršení průmyslové revoluce 29
Vznik nových provozů 30
3. Rozvoj závodu v letech 1878—1905 35
Správní změny 35
Rozšíření závodu, nová technologie 36
Výroba, sortiment, odbyt 42
Sociální a kulturní poměry 44
Začátky odborového a politického života
První projevy odporu 47

II. TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY VE SVAZKU BÁNSKÉ A HUTNÍ SPOLEČNOSTI 1906—1938

1. Počátky vývoje v rámci koncernu 1906 až 1914 55
Reorganizace a modernizace závodu 55
Provozy, výroba, ekonomické výsledky 56
Obchod 61
Pracovní sily. Sociální poměry 62
Sociální politika 63
Rozvoj dělnického hnutí před první světovou válkou 66

2. Za imperialistické světové války 1914 až 1918 72
Nová výrobní orientace 72
Důsledky války pro postavení pracujících 74
Pod vlivem VRSR 77
3. V období poválečné krize a sporů o Těšínsko (1918—1920) 80
Spor české, polské a německé buržoazie o Těšínsko 80
Výrobní a odbytové problémy 82
Zaměstnanci a jejich sociální postavení 83
Vývoj dělnického hnutí, vznik marxistické levice 84
4. Třinecké železáry v období odlivu revoluční vlny a dočasné stabilizace kapitalismu (1920 až 1929) 88
Charakteristika vývoje Báňské a hutní společnosti 88
Kapitalistická racionalizace v Třineckých železárnách 89
Boj o trhy 93
Pracovní sily. Sociální poměry 93
Vznik KSČ, třídní boje dělníků ve 20. letech, národnostní a kulturní vývoj 98
5. Období hospodářské krize (1930—1933) 104
Projevy krize ve výrobně-hospodářské činnosti závodu 104
Vliv krize na postavení pracujících 105
Za revoluční východisko z krize 108
6. Deprese a nový hospodářský rozmach (1934 až 1938) 111
Výroba, investice, obchod 111
Pracovní sily, materiální postavení pracujících 112
Boje KSČ a Rudých odborů proti narůstajícímu nebezpečí fašismu a války 113

III. TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY V LETECH 1938—1945

1. Třinecké železáry v rámci sanačního Polska (říjen 1938—září 1939) 117

- Organizace, ekonomika a výroba 117
 Sociální, politický, národnostní a kulturní vývoj 120
2. *Třinecké železárny za nacistické okupace (1939 až 1945)* 122
 Třinecké železárny v systému ekonomiky „třetí říše“ 122

B. SOCIALISMUS

IV. TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY V LETECH POVÁLEČNÉ OBNOVY A BOJE ZA SPLNĚNÍ DVOULETÉHO PLÁNU (1945 — 1948)

1. Osvobození Třince Sovětskou armádou 131
2. Výroba, investice, organizace, obchod 133
3. Politický vývoj 140
4. Pracovní sily. Sociální problematika 146

V. TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY V OBDOBÍ BUDOVÁNÍ MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ ZÁKLADNY SOCIALISMU (1949 — 1962)

1. Investiční a technický rozvoj 155
2. Výroba 163
3. Odbyt 172
4. Politická práce KSČ a společenských organizací 174
5. Rozvoj pracovní iniciativy 181
6. Zaměstnanci a jejich sociální postavení 188
7. Rozvoj kultury a sportu 194

VI. OD EXTENZÍVNÍHO K INTENZÍVNÍMU VÝVOJI V TŘINECKÝCH ŽELEZÁRNÁCH VŘSR (1963 — 1970)

1. Zdokonalení organizace práce, zkvalitnění forem a metod řízení 201
2. Plnění výrobních úkolů 205
3. Investiční výstavba a technický rozvoj 208
4. Odbyt třineckých výrobků 213
5. Práce KSČ a společenských organizací.

Národnostní a sociální politika na-
 cistů 124
 Odpor dělnictva proti nacistickému re-
 žimu 126
 „Kultura a sport“ za okupace 128

- Boj za překonání oportunistických ten-
 dencí 216
 6. Pracovní iniciativa 224
 7. Pracovní sily. Materiální postavení tři-
 neckých hutníků 229
 8. Kultura a sport 234

VII. ROZVOJ TŘINECKÝCH ŽELEZÁREN V LETECH PÁTÉ PĚTILETKY 1971 — 1975

1. Soustava řízení a organizaace podniku 241
2. Plnění hlavních ukazatelů plánu výroby 243
3. Odbyt základních druhů výrobků 247
4. Investiční výstavba a technický rozvoj po XIV. sjezdu KSČ 248
5. Politickoorganizační a ideologická práce 251
6. Pracovní iniciativa třineckých hutníků 256
7. Pracovní sily. Materiální postavení tři-
 neckých hutníků 261
8. Kulturní a sportovní život 265

VIII. JISTOTY A PERSPEKTIVY 271

Použitá literatura a prameny 283

- Přílohy
 Stav pracujících Třineckých železáren 1843 až 1975 287
 Základní výrobky Třineckých železáren 1842 až 1975 288
 Výrobky Třineckých železáren 1907 až 1975 289
 Investice v Třineckých železárnách 1945 až 1975 290
 Dodávky výrobků třineckých válcoven 1907 až 1975 290—291
 Obsah 293